

22.4.2014

Dnro:272/D.a.9/2014

Kansaneläkelaitos
Terveysosasto/kuntoutusryhmä
PL 78
00381 Helsinki

ESITYS SAAMENKIELISTEN KUNTOUTUSKURSSIEN JÄRJESTÄMISESTÄ VUONNA 2015

Saamelaiskäräjät esittää Kansaneläkelaitokselle, että tämä järjestää vuonna 2015 **kuntoutus- ja valmennuskursseja koltan-, inarin- ja pohjoissaamen kielillä** seuraavasti:

- avo- ja laitosmuotoisia Aslak-kursseja saamenkielisille saamelaisten perinteisissä elinkeinoissa ja yrittäjinä työskenteleville,
- Aslak-kursseja saamenkielisille toimisto-, hoito-, kasvatusta- ja opetusalan työntekijöille,
- avomuotoisia kursseja työelämässä uupuneille ja uupumisuhan alla oleville saamenkielisille työntekijöille,
- tukiranka- ja niveloireisten kursseja työelämässä ja eläkkeellä oleville,
- omaishoitajakursseja saamenkielisille omaishoitajille,
- ryhmämuotoista työkykyä ylläpitävää ja parantavaa Tyk-valmennusta saamenkielisille eri alan työntekijöille.

Lisäksi Saamelaiskäräjät esittää, että

- 1. Saamenkielisiä kuntoutuskursseja järjestetään sekä avomuotoisina saamelaisten kotiseutualueella että laitospuoleisena saamelaisia lähinnä sijaitsevalla Lapin Kuntoutuskeskuksessa Rovaniemellä, jotta matka kuntoutukseen hakeutumiselle ei muodostuisi esteeksi¹.**
- 2. Kuntoutuskursseja suunniteltaessa ja toteutettaessa huomioidaan saamelaisen kulttuurin erityispiirteet.** Saamelaisten perinteisissä elinkeinoissa ja yhdistelmäelinkeinoissa työskenteleville suunnatun kuntoutuksen toteutuksessa ja jaksotuksessa tulee huomioida elinkeinon vuosikierto. Saamelaisen kuntoutujan mahdollisimman hyvää työ- ja toimintakykyä sekä psykososiaalista hyvinvointia on mahdotonta varmistaa ellei kuntoutuspalveluja ei ole mukautettu hänen kulttuuritaustansa ja elämäntilanteeseensa. Lisäksi kuntoutujan työmenetelmien ja työn kehittäminen sekä elämänhallintakeinojen vahvistaminen edellyttävät asiakkaan kulttuuritaustan tuntemista.
- 3. Saamenkielisiä kuntoutuspalveluja koskevien hakemusten käsittely, haastattelut ja kuntoutuspäätökset tehdään asiakasta lähinnä olevassa saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevassa toimistossa.** Saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella sijaitsevilta toimistoilta puuttuu saamelaisia ja saamelaisten kotiseutualuetta koskeva erityisosaaminen ja elinympäristön tuntemus. Kuntoutuksen tavoitteiden määrittely ilman asiantuntevaa apua on osoittautunut monelle saamenkieliselle kurssille hakeutuvalla erittäin haasteelliseksi. Hakijalle voi olla vaikeaa kirjata oma näkemyksensä kokonaistilanteestaan sekä kartoittaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia voimavarojaan hakemuslomakkeelle. Lomakkeessa käytetty kieli voi olla hyvinkin vierasta. Saamenkielistä kuntoutuslomaketta ei ole saatavilla.
- 4. Kuntoutukseen varatusta valtakunnallisesta määrärahasta varataan vuosittain tietty kiintiö saamenkielisten kuntoutuspalvelujen järjestämiseen.**

---

¹ vrt. Kelan lausunto Lapin lääninhallitukselle 3.4.2009.

Klemetti Näkkäljärvi
Puheenjohtaja

Pia Ruotsala
Ma. hallintopäällikkö

(Esityksestä päätti Saamelaiskäräjien hallitus 22.4.2014)